

13 اسفند در گذر تاریخ

* انعقاد 171#& معاهده پاریس» بین ایران و انگلستان و جدا شدن افغانستان از ایران (1235 ش)

اشاره:

پس از تصرف هرات در افغانستان توسط قوای ناصرالدین شاه قاجار، دولت انگلستان که از این امر ناراضی بود، به ایران اعلان جنگ داد و جزیره خارك و بوشهر را به شغال خود درآورد. در این حال درگیری‌هایی بین نیروهای ایرانی و انگلیسی روی داد که به شکست سربازان ایرانی انجامید. از این رو مذاکراتی برای صلح آغاز شد که به عقد معاهده پاریس در فرانسه بین ایران و انگلیس انجامید. به موجب این معاهده ننگین، دولت ایران تعهد سپرد که هرات و تمام خاک افغانستان را تخلیه نماید و از هر ادعایی نسبت به حکومت خود در هرات و تمامی افغانستان دست بردارد. انگلیسی‌ها نیز پذیرفتند که قوای خود را از ایران خارج کنند و اسرای جنگی ایران را آزاد سازند. این معاهده، دست ایران را به کلی از دخالت در افغانستان کوتاه کرد و باعث نفوذ انگلستان در دربار ایران گردید. بنابراین، هرات به کلی از ایران جدا شد و افغانستان نیز با عنوان استقلال یابی، از ایران استقلال یافت. عهدنامه پاریس، ضربه شدید دیگری بود که بر پیکر استقلال سیاسی و اقتصادی ایران وارد آمد و بر اثر آن، که کمتر از معاهدات گلستان و ترکمنچای بین ایران و روسیه نبود، قلمرو حکومتی ایران به کمترین حد خود رسید.

* رحلت فقیه بزرگ و استاد برجسته حوزه علمیه قم، آیت الله 171#& میرزا محمد فیض قمی» (1329 ش)

اشاره:

میرزا محمد فیض قمی از نوادگان ملا محسن فیض کاشانی، در سال 1254 ش (1293 ق) در بیت علم و تقوا در شهر قم به دنیا آمد. وی پس از فراگیری مقدمات و سطوح حوزه در قم و تهران، برای تکمیل تحصیلات خود راهی تهران شد. فقه و اصول و حکمت و عرفان را از استادانی همچون آیت‌الله میرزا حسن آشتیانی و میرزا محمود قمی و شیخ علی رشتی فرا گرفت. وی در 24 سالگی برای ادامه تحصیل رهسپار عتبات عالیات گردید و از محضر علامه سید محمد کاظم یزدی طباطبایی، آخوند ملا کاظم خراسانی و شیخ اصفهانی بهره برد. آیت‌الله میرزا محمد فیض پس از اخذ اجازه اجتهاد از علمای نجف، برای درک افکار و تحقیقات علمی و فقهی آیت‌الله میرزا محمد تقی شیرازی به سامرا هجرت کرد و در درس آن بزرگوار شرکت نمود. طولی نکشید که وی در ردیف شاگردان بزرگ استاد قرار گرفت و به مقامات عالی علمی رسید به طوری که میرزا شیرازی، در احتیاطات خود، برخی از مقلدانش را به تقلید از فیض قمی ارجاع می‌داد. آیت‌الله فیض بعدها وارد قم شد و با همتی عالی، مدرسه فیضیه را به صورت مخروبه درآمده بود بازسازی احیا کرد. میرزا محمد فیض قمی از جمله عالمانی است که در دعوت از آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی از اراک به قم و تاسیس حوزه علمیه قم، نقش مهمی ایفا کرد و پس از تاسیس حوزه، در کنار آیت‌الله حائری، قرار گرفت. ایشان پس از رحلت آیت‌الله حائری و زعامت مراجع ثلاث و سپس ورود آیت‌الله بروجردی، علی‌رغم داشتن صلاحیت علمی و فقهی، از آن بزرگواران تبعیت می‌نمود و تحکیم آنان را، تحکیم و حفظ حوزه علمیه و برای خدا می‌دانست. کتاب الفیض، حاشیه بر عروة الوثقی، مناسک حج، حاشیه وسیلة النجاة، شرحی بر منظومه مرحوم سید بحر العلوم در فقه، ذخیره العباد و چند اثر دیگر از آن جمله‌اند. این عالم ربانی سرانجام در سیزدهم اسفند 1329 ش برابر با بیست و پنجم جمادی‌الاول 1370 ق در هفتاد و پنج سالگی در حین انجام فریضه نماز در حالت قنوت که دعای 171#& «الهی عاملنا بفصلک» می‌خواند روحش به ملکوت اعلیٰ پر گشود و در ایوان طلا در جوار حضرت معصومه (س) مدفون شد.

* برگزاری نخستین سمینار شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر (1374 ش)

20 ربیع الثانی در گذر تاریخ

* تولد 171#& حاج لطفعلی بیگ آذربیکدلی» شاعر و ادیب (1134 ق)

اشاره:

لطفعلی بیگ آذربیکدلی از شاعران معروف ایران در قرن دوازدهم هجری است. وی با هاتف و مشتاق اصفهانی و استادان دیگری که دوره‌ی بازگشت ادبی را آغاز کردند، معاصر بود. چندی در خراسان و اصفهان و شیراز گذراند و مدتی مداح جانشینان نادرشاه و سپس ستایش‌گر کریم خان زند بود تا این که در سال 1195 ق درگذشت. وی در قصیده، غزل و ترانه به روش شاعران قدیم پارسی گوی می‌سروده و در این کار موفق بوده است. منظومه‌ی یوسف و زلیخا و نیز تذکره‌ی آتشکده از آثار مهم اوست. هم‌چنین لطفعلی آذر در سخن سرایی، شعرشناسی و اطلاع بر احوال و اشعار شعرا بحرّی بسزا داشت.

* درگذشت آیت‌الله 171#& شیخ هاشم قزوینی» مدرس برجسته‌ی حوزه‌ی علمیه‌ی مشهد (1381 ق)

اشاره:

آیت‌الله شیخ هاشم قزوینی، عالمی ربانی و متفکری عمیق و زاهدی وارسته بود. مقدمات را در قزوین فرا گرفت و برای تکمیل تحصیلات به اصفهان رفت و در سی سالگی در مشهد از محضر اساتیدی چون آقا حسین قمی و حاج میرزا محمد آقازاده‌ی خراسانی استفاده کرد. ایشان با مقام علمی بالا همه ساله ایام ماه مبارک رمضان به تربیت و تعلیم دینی روستاییان می‌پرداخت. آیت‌الله

قزويني که از مدرسان برجسته‌ي حوزه‌ي علميه‌ي مشهد به شمار مي‌رفت، از عالماني است که به قيام مسلحانه عليه رژيم پهلوي معتقد بود و در قيام مسجد گوهرشاد مشهد شرکت داشت.

3 مارس 2013 در گذر تاريخ

- * تولد «فرانسوا لاروش فوکو» نويسنده و فيلسوف فرانسوي (1613م)
- * درگذشت «رابرت هوک» دانشمند انگليسي و بنيان‌گذار علم هواشناسي (1703م)
- * تولد «الکساندر گراهام بل» دانشمند انگليسي و مخترع تلفن (1847م)
- * آغاز انقلاب مجارستان عليه سلطه اتريش (1848م)
- * امضاء معاهده «سان استيفانو» بين روسيه و عثماني (1878م)
- * درگذشت «گوتليب دايملر» مهندس آلماني و مخترع موتور سيکلت (1900م)
- * روز ملي «مراکش» (مغرب)
- * مضاي قرارداد صلح بين آلمان و شوروي در جريان جنگ جهاني اول (1918م)
- * آغاز انتفاضه مردم مسلمان عراق عليه رژيم ديکتاتوري صدام حسين (1991م)